

GAZETA LWOWSKA

PRENUMERATA:

Miejscowa miesięcznie: bez dostawy do domu 4:80 — z dostawą 5:30 — Zamiejscowa miesięcznie z przesyłką pocztową 5:30 — Zagranicą 7:00 zł.
P. K. O. 141.690.

WYCHODZI CODZIENNIE O GODZINIE 3-ej POPOŁUDNIU Z WYJĄTKIEM DNI POŚWIĄTECZNYCH

CENA NUMERU 20 gr.

Biura Redakcji i Administracji: pl. Smolki 3. I. p.
Telefon Redakcji 21-18, Administracji 21-17.
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 11 do 12
Listy należy frankować. — Reklamacie otwarte wolne od opłaty

Walka chłopów z urzędnikami.

Jak już o tem pisaliśmy, głównym tematem życia politycznego we Finlandji i źródłem przesilen rządowych jest walka między chłopami a urzędnikami. Urzędnicy twierdzą, że płace ich — wskutek zdeprecjonowania waluty — stały się niewystarczające i domagają się podwyżek. Chłopi znów, zorganizowani w stronnictwie agrarnem, występują przeciw tym podwyżkom i związanemu z nimi zwiększeniu podatków.

Rząd partji postępowej, pod przewodnictwem p. Mantere, wniósł do poprzedniego parlamentu projekt podwyżek płac urzędniczych. Projekt ten przepadł wskutek oporu agrarjuszy, do których ze względów agitacyjnych przyłączyli się lewicowi socjaliści. Urzędnicy, zaniepokojeni i niezadowoleni, poczuli grozić strajkiem, a prezydent Republiki, p. Relander, rozwiązał parlament, aby dać wyborcom możliwość wypowiedzenia się.

Wybory wzmocniły stanowisko agrarjuszy. Na 200 mandatów zdobyli oni 59, a taką samą ilość posłów mają socjaliści, którzy utrzymali się przy dotychczasowym stanie posiadania.

Rozpoczęły się długotrwałe rokowania w sprawie utworzenia rządu koalicyjnego, nie dały jednak rezultatu. Wskutek tego prezydent poruczył misję utworzenia rządu przywódcy partji agrarnej, jako tej, która uzyskała największe sukcesy przy wyborach. Jest to wskutek tego rząd mniejszości. Możliwość rozwiązania kryzysu wpłynie na zaostrenie się antagonizmu między chłopami a urzędnikami. Tymczasem fakty, które zaszły, świadczą przeciw temu przypuszczeniu.

Nowy prezydent ministrów, p. Kallio, przywódca agrarjuszy, były członek dyrektorjum Banku państwowego, jest wybitnym ekonomistą i politykiem przewidującym i umiarkowanym, mimo że reprezentuje prawe skrzydło swojej partji. Nie utworzył więc rządu w składzie swoim czysto partyjnym, lecz przejął szereg fachowych ministrów z poprzedniego rządu partji postępowej, mimo że ta przy ostatnich wyborach uzyskała zaledwo 10 mandatów. Ale p. Kallio chodziło o stworzenie rządu ludzi kompetentnych.

Interesującą dla nas rzeczą jest fakt, że ministrem spraw zagranicznych pozostał p. Procopé, ze szwedzkiej rodziny, były poseł finlandzki w Warszawie, dyplomata doświadczony, zręczny i ujmujący w obejściu, który zaznaczył się bardzo dodatnio, jako reprezentant swego państwa na zebraniach Ligi Narodów.

W najbardziej palącej sprawie płac urzędniczych p. Kallio skłania się do kompromisu. Świadczy to dodatnio o zmyśle politycznym zwycięskiej przy wyborach partji i jej przywódcy, który pragnie oszczędzić krajowi wstrząśnienia, jakim byłoby niewątpliwie wywołanie strajku generalnego urzędników.

Marszałek Piłsudski

przedłuża swój pobyt w Druskiennikach.

Druskienniki, 26 sierpnia. (AW.). Marszałek Piłsudski z porady lekarzy postanowił odbyć całą kurację, a więc brać kąpiele borowinowe co drugi dzień. W związku z tem powrót Marszałka Piłsudskiego do Warszawy na-

stąpi dopiero w czasie między 8-mym a 10-tym wrześniem. Dotychczasowa kuracja dała świetne wyniki. P. Marszałek czuje się wybornie i wygląda bardzo dobrze.

Stanowisko Japonji

wobec konfliktu sowiecko-chińskiego.

Londyn, 26 sierpnia. (AW.). Na zapytanie jednego z przedstawicieli prasy, reprezentant sfer miarodajnych japońskich stwierdził, iż wiadomości jakoby Japonja miała się wnieść do konfliktu chińsko-sowieckiego nie od-

powiadają prawdzie. Japonja pozostanie w roli obserwatora konfliktu chińsko-sowieckiego do tej chwili jednak, dopóki nie będą zagrożone bezpośrednio interesy japońskie w Mandżurji.

Zeppelin przebył Ocean Spokojny.

Zauważono go nad San Francisco.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 26 sierpnia. Z Berlina donoszą: Zeppelin minął już 180 stopień wschodniej długości, t. zw. granicę czasu, gdzie nastąpiło cofnięcie daty o 1 dzień. Panuje nadzwyczaj pomyślny wiatr, statek rozwija szybkość do 180 klm na godzinę. Dr. Eckener wziął kurs prosto na Los Angeles i spodziewa się odbyć całą drogę w przeciągu następnych 4 dni.

Amerykańskie stacje meteorologiczne wobec panujących koło wybrzeża Alaski burz, udzieliły drogą iskrową dr. Eckenerowi wskazówek co do dalszej podróży i poradziły mu, aby

zmienił kurs nieco na północ, a dotarłszy do wybrzeża, posuwał się wzdłuż tegoż aż do ostatecznego celu podróży, t. j. Los Angeles.

Nowy Jork, 26 sierpnia. (PAT.). Sterowiec Zeppelin przeleciał nad S. Francisco, skierował się na południe, zamierzając lecieć wzdłuż wybrzeża aż do Los Angeles.

Santa Cruz, 26 sierpnia. (PAT.). O godz. 7.45 według czasu obowiązującego na Oceanie Spokojnym ukazał się nad miastem Zeppelin, który leciał na południe.

Primo de Rivera

o nowej konstytucji hiszpańskiej.

Bilbao, 25 sierpnia. (PAT.). Na bankiecie, wydanym przez związek patriotyczny na cześć generała Primo de Rivery, szef rządu wygłosił przemówienie, w którym oświadczył m. in., że dyktatura nie dążyła nigdy do stwarzania zasad doktrynerskich.

Premjer stwierdził, że zdaniem rządu dyktatura nie może zakończyć się bez uprzedniego ustalenia mocnej podstawy dla przyszłości Hiszpanji. Jeżeli następstwo po dyktaturze zostało objęte w sposób gwałtowny lub przypadkowy, to byłoby to połączone z niebezpieczeństwem.

Jednakże wszelkie przekazywanie władzy będzie dziełem szeregu miesięcy. Projekt konstytucji wyjdzie ze Zgromadzenia, jako objaw istotnego wcielenia powszechnej opinji. Pomie-

dzy suwerennością ludu i korony będzie ustaloną właściwą równowagą, która zapewni wyniki naszemu dziełu, mówił premjer.

Trzeba, iżby Izba była wyrazem suwerenności narodu, obejmując przedstawicieli wszystkich odcinków opinji. Systematyczna opozycja, jaka ujawniała się w dawnych Izbach hiszpańskich, których upadek jest niezapomniany, winna zniknąć w projektowanym nowym ustroju.

Kończąc swe przemówienie, premjer mówił o prestiżu, jakim cieszy się Hiszpanja zagranicą, podkreślając że względy, jakimi otoczony jest kraj w chwilach, w których wysiłki wszystkich zmierzają ku pacyfikacji świata, mogą być uważane za oznaki szacunku i przyjaźni dla Hiszpanji.

Sprawa rozbrojenia na morzu.

Narady w Białym Domu.

Waszyngton, 25 sierpnia. (PAT.). W kołach poinformowanych obliczają, że równowaga sił na morzu pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Wielką Brytanią będzie osiągnięta w latach od 1934—40. Wiadomości, jakoby doszło już do porozumienia w tej sprawie są jednak uważane w tych kołach za przedwczesne. Prezydent udziela jak najdalej idącego poparcia

polityce morskiej, co wyraża się w ilości korespondencji, otrzymanej w tej sprawie w Białym Domu i w departamencie stanu. Dotychczas otrzymano tam około 1500 pism. Przewodniczący komisji spraw zagranicznych senator Borah uważa, że mające niebawem nastąpić odwiedziny Mac Donalda są zapowiedzią, iż dokonano postępu na drodze rozbrojenia.

KOLEJOWY KURS TARYFOWY.

Poznań, 26 sierpnia. (AW.). Dziś 26 bm. pod przewodnictwem dyr. Dep. Eksploatacyjnego Min. Komunikacji Stanisława Kołakowskiego rozpoczął się w Poznaniu kurs instrukcyjny dla przedstawicieli wydziałów handlowych, taryfowych i dochodowych wszystkich dyrekcji kolejowych.

Kurs instrukcyjny urządzany jest w związku z wejściem w życie nowej taryfy na P.K.P. z dniem 1 października. Na kursie wykładac będą wybitni znawcy spraw taryfowych, którzy zapoznają personal urzędniczy z zasadami nowej taryfy towarowej, co pozwoli na uniknięcie trudności i ewentualnych błędów przy wprowadzaniu w życie nowych stawek.

ZJAZD ZWIĄZKU MIAST POLSKICH.

Poznań, 23 sierpnia. (AW.). W dniach 15—16 września w westybulu P. W. K. odbędzie się ogólne zebranie Związku Miast Polskich. Miasta należące do Związku i liczące mniej niż 15 tys. mieszkańców mają prawo wysłania jednego reprezentanta z głosem decydującym, miasta liczące od 15—25 tys. mieszkańców — 2 reprezentantów, miasta liczące od 25—50 tys. — 3 reprezentantów, dalej na każdych 25.000 mieszkańców ma się prawo do 1 głosu więcej.

BILETY KOLEJOWO - LOTNICZE.

Warszawa, 26 sierpnia. (AW.). Ministerstwo Komunikacji opracowuje projekt wprowadzenia nowych biletów kolejowo-lotniczych. Bilety te dadzą możliwość nabywcom odbycia części drogi samolotami pasażerską. Przewiduje się również te inowacje w ruchu pocztowo-bagażowym.

AUSTRJACKA WYCIECZKA NA P. W. K.

Wiedeń, 26 sierpnia. (AW.). Z inicjatywy Izby Handl. austriacko-polskiej w Wiedniu organizuje się wycieczka wybitnych przedstawicieli austriackiego świata finansowego i przemysłowego do Polski. W wycieczce liczącej 5 osób wezmą udział czynniki oficjalne. Dnia 14 września wycieczka przybędzie do Poznania celem zwiedzenia P. W. K.

BANKRUCTWO WIELKIEJ FIRMY NIEMIECKIEJ.

Berlin, 26 sierpnia. (AW.). Wielkie poruszenie na tutejszej giełdzie wywołało bankructwo »Frankfurter Allg. Versicherungsgesellschaft«. Towarzystwo ubezpieczeniowe należało do jednego z najpoważniejszych koncernów Rzeszy. Utrzymują, że krach ten pociągnie za sobą bankructwo szeregu banków i towarzystw ubezpieczeniowych. Tak olbrzymiego krachu jeszcze w Niemczech nie było. Dla ratowania upadłego towarzystwa tworzy się nowy koncern do którego ma wejść 10 najpoważniejszych banków Rzeszy.

LOT WARSZAWA - BARCELONA.

Warszawa, 26 sierpnia. (PAT.). Departament aeronautyki otrzymał dziś o godz. 1.20 w nocy depeszę od majora Makowskiego z Barcelony następującej treści: Start z Poznania 25 o g. 4 rano, lądowanie w Barcelonie 25 o g. 16.15.

Nasza postawa.

W rozgardzaju haskim milczą dotychczas Ameryka i Polska.

Pełne rezerwy stanowisko Waszyngtonu, podyktowane jest zrozumiałą niechęcią do wyciągania jakichkolwiek korzyści z przemijających antagonyzmów anglo-francuskich i delikatną pieczołowitością, by jakakolwiek enuncjacja p. Wilsona w Hadze nie nadwerżyła nici, nanizanych zreczenie przez generała Dawesa między letnią pracownią Mac Donalda w Szkocji a Białym Domem, na chwiejnych jeszcze słupkach ugody rozbrojeniowej.

Nasza delegacja nie miała dotąd sposobności do oficjalnego proklamowania swych dezyderatów w najaktualniejszych dla niej sprawach finansowych a mianowicie organizacji Międzynarodowego Banku Reparatywnego oraz t. zw. dostaw rzeczowych. O poglądach polskich w kwestji nadreńskiej oraz statutu dla komisji stwierdzająco - rozjemczej poinformowani są nietylko aljanci, ale i Niemcy, jak najdokładniej. Nikomu przez myśl nie przejdzie nie pamiętać w chwili rozstrzygającej o szczerych i zasadniczych sugestjach polskich.

Wysłannikom Rzeczypospolitej dana jest sposobność omawiania w codziennym poufnym kontakcie z przedstawicielami państw innych aktualnych a dla nas szczególnie ważnych zagadnień międzynarodowych. Poufne te rozmowy pogłębiły zaufanie mocarstw europejskich do szczerze pokojowej polityki Polski i nauczają przykrawać porządku powersalskiego liczyć się z beznadziejnością wszelkich awanturniczych projektów terytorjalnie-rewizyjnych. Można powiedzieć, że, nie wysuwając się niepotrzebnie na plan pierwszy, zdołała delegacja nasza zaskarbić sobie względy nawet i u nalogowych przeciwników wszystkiego, co pochodzi z Polski.

Fakt ten będzie posiadał znaczenie pierwszorzędne dla rozwoju wydarzeń w Genewie. Jak wiadomo, ustępują we wrześniu z Rady Ligi Rumunia i Chile, a Polska poddać się musi ponownemu wyborowi na następne trzecielecie. O wyborze decydują sympatje małych państw oraz nastroje protekcyjne t. zw. wielkich mocarstw. Wyniki takie, jak Wystawa w Poznaniu i potężne dzieło budowy portu w Gdyni rozpropagowały rozpęd pracy i siłę rozwojową Polski wśród narodów Europy, przekonując je ponownie o dobrem prawie naszem zasiadaniu trwałego w Radzie Zrzeszenia Narodów nad Lemanem. Takt pełen godności i poczucia swego znaczenia zachowany przez delegację polską w Hadze uświadomił raz jeszcze układającym się o rzeczywisty pokój mocarstwom Europy znaczenie przedniej straży cywilizacji zachodniej nad Wisłą. Wprawdzie wrogi nam ramiona mocarstwowe wysunęły znowu komika kowieńskiego, jako narzędzie intrygi w Genewie przeciwko Polsce, wątpić jednak należy, czy kawały oszczercze zdołają osłabić realnie, bo zasłużone szanse naszej ponownej elekcji do Rady Ligi. r. s.

KATASTROFA LOTNICZA.

Berlin, 25 sierpnia. (PAT.). W pobliżu Fuldy, na linii lotniczej Frankfurt n. M. Erfurt spadł dziś samolot pasażerski, który wskutek mgły musiał obniżyć swój lot i zawadził o koronę drzew. Pilot oraz 3 pasażerowie, m. in. amerykańnik Józef Gros ponieśli śmierć, czwarta zaś pasażerka odniosła śmiertelne rany.

Ostatnie wiadomości giełdowe.

Lwów, 26 sierpnia. Na giełdzie akcyjnej obroty małe. Dolarówka podrożała. Tendencja silniejsza, usposobienie spokojne.

Na giełdzie zbóż, większe obroty w pszenicy, tendencja niejednolita, usposobienie spokojne.

Konferencja Haska obraduje dalej.

Do wyjaśnienia sytuacji jeszcze nie doszło.

Haga, 25 sierpnia. (PAT.). Delegacja niemiecka, francuska, włoska i belgijska zebrały się dziś o godzinie 10.30 przed południem celem opracowania odpowiedzi na żądanie Snowdena za decydowania w sprawie ostatniej jego propozycji.

Narad nie ukończono. Dalszy ciąg narad ma się odbyć jutro.

Głosy prasy niemieckiej.

Berlin, 25 sierpnia. (PAT.). Prasa berlińska w dalszym ciągu pozostaje w niepewności co do sytuacji na konferencji haskiej.

„Deutsche Allg. Ztg.” i większość „Deutsche Allg. Zeitung” i większość dzienników charakteryzuje obecne pertraktacje jako walkę o uzyskanie od Niemiec nowych koncesji. Jednocześnie nazywa dzienniki sztuczkami kuglarskimi wszystkie dotychczasowe próby rozwiązania sprawy żądań angielskich zapomocą zmiany stopniowej rat niemieckich i pewnego przesunięcia granicy pomiędzy świad-

Haga, 25 sierpnia. (PAT.). Miarą napięcia sytuacji jest, rozpowszechnienie ubiegłej nocy przez oficjalną Agencję holenderską wiadomości, iż Mac Donald przybędzie dziś do Hagi w towarzystwie niektórych wybitnych członków rządu.

Delegacja angielska zaprzecza tej informacji a jeden z członków delega-

cji angielskiej oznajmił, że o ile Mac Donald miałby naprawdę przyjechać do Hagi, to tylko po to, aby poprzeć stanowisko zajęte przez Snowdena.

Niemniejsze wrażenie wywołała wiadomość o zamiarze Brianda natychmiastowego wyjazdu do Paryża, dokąd miał być rzekomo wezwany przez prezydenta Doumergue. Około północy z łona delegacji francuskiej rozeszła się wiadomość, że Briand wysłał do Paryża z raportem jednego z członków delegacji.

Od tej chwili rozeszła się po Hadze nowa fala optymizmu, chociaż trudno jest dać odpowiedź dotychczas, na czym się on opiera.

Z obecności Niemców na naradach „czwórki” wyciągają wniosek, iż na porządku dziennym jest sprawa ustępstw finansowych ze strony Niemiec.

Faktem jest, że coraz mniej się mówi o kontroli Nadrenji, gdy jest poruszana sprawa mającej powstać komisji konstatacyjno-koncyliacyjnej.

Pociąg pospieszny Paryż-Warszawa

wykoleił się pod Kolonją. 13 osób zabitych, przeszło 40 rannych.

Warszawa, 26 sierpnia. Z Berlina donoszą: Wczoraj o godz. 8 rano przy wjeździe na stację Buir koło Dürrenseki kolejowej KOLONJA, wykoleił się pociąg pospieszny D. 23, zdążający z Paryża do Warszawy. Parowóz pociągu z niewyjaśnionej narazie przyczyny wyskoczył z szyn, pociągając za sobą 7 wagonów, w tem 3 francuskie, 3 belgijskie i 1 wagon sypialny Paryż-Warszawa. Wszystkie wagony uległy zupełnemu rozbiciu.

Do godz. 4 popoł. wydobyto z pod szczątków pociągu 8 trupów i 15 ciężko rannych, z których większość nie da się utrzymać przy życiu. Łężej rannych doliczono się do 60 osób.

Trzej zabici i 12 ciężko rannych są obywatelami polskimi.

Warszawa, 26 sierpnia. Z KOLONJI donoszą: Przyczyny katastrofy pociągu Nord Express dotychczas nie zdołano stwierdzić. Parowóz wyskoczył z szyn przy mijaniu stacji, mimo że jechał z normalną szybkością 70 km. na godzinę. Na miejsce katastrofy przybyły niezwłocznie pociągi ratownicze. Komisja śledcza stoi narazie wobec tajemnicy, ponieważ stwierdzono, że ustawienie zwrotnicy było prawidłowe. Pociąg pospieszny D. 23 miał przybyć do Warszawy w poniedziałek o godz. 7-ej min. 32 rano.

Warszawa, 26 sierpnia. Do godz. 4 popoł. stwierdzono tożsamość następujących zabitych: Leopold Balkowski z Krakowa, Adrienne Gąsiorowska z Paryża, Józef Wissman z Paryża, Grynštajn z Polski, Max Herman z Nowego Jorku, Raderbury z Akwizgranu. Ponadto wydobyto z pod gruzów posługaczkę kolejową i jakąś nieznaną kobietę.

W szpitalu w Dürren ulokowani są: Józef Kulik z Warszawy, Rubin Szarfen z Warszawy i niejaki Imienitow, przy którym znaleziono sowieckie papiery dyplomatyczne. Stan tych osób jest beznadziejny.

Wśród rannych przewieziono do szpitala w Buir następujące osoby: Marta Hinze z córką Marją z Poznania,

Agata Stadnik z Tarnobrzegu, Julja Uwalszic z Przemyśla, Romana Korzeniowska z Polski, Lederman w podróży z Marsylii do Polski, Cohn z Ameryki (znaleziono przy nim bilet do Warszawy), Leopold Lewton z Poitiers, Adolf Mayer z żoną z Tallina, Rupperecht z Berlina i Nordhaus, maszynista z Hamm.

Berlin, 25 sierpnia. (PAT.) O szczegółach katastrofy w Buir donosi Biuro Wolffa, co następuje: Pociąg Paryż-Warszawa wypełniony był niemal do ostatniego miejsca. Katastrofa wydarzyła się w odległości około 500 m. od stacji Buir. W miejscu tem przeprowadzane były roboty około naprawy toru tak, że pociąg w tem miejscu winien był zwolnić zupełnie biegu. Rozkaz taki zakomunikowany był wyraźnie maszyniście, prowadzącemu pociąg. Jednakowoż podróżni i świadkowie stwierdzają jednocześnie, że pociąg w tem miejscu biegł z szybkością około 90 km. na godzinę, z czego należy wnioskować, iż maszynista nie zastosował się do polecenia zwolnienia biegu.

Miejsce katastrofy przedstawia się strasznie. Lokomotywa wywrócona. Wagon pocztowy zdruzgotany związa z ośmiometrowego nasypu, następny wagon II. kl. zupełnie zmiżdżony leży w rowie, dalsze wagony zostały mniej lub więcej uszkodzone. Wagon sypialny stanął w poprzek toru.

Personal ratunkowy, usiłujący się dostać do wnętrza wagonów, pracuje przy pomocy palników acetylenowych, które wysadza zamki. Ponieważ praca ta postępuje bardzo uciążliwie przystąpiono do zrywania dachów.

W czasie akcji ratunkowej przybywają dwa dalsze pociągi ratunkowe z KOLONJI i Dürren, przywożąc 60 techników i 100 sanitariuszy. Również miejscowa ludność z zapalem bierze udział w akcji ratunkowej. Do wieczora trudno stwierdzić ilość rannych i zabitych.

Nadkonduktor prowadzący pociąg kierowca i posługacz zostali zabici.

Ponieważ miejscowy szpital okazał się za szczupły, aby pomieścić zwłoki zabitych i osoby ranne, musiano łężej rannych transportować do okolicznych najbliższych szpitali, nawet do KOLONJI.

Większa część rannych nie zna języka niemieckiego, są to bowiem przeważnie Polacy i Francuzi, przeto stwierdzenie autentyczności ofiar na razie jest utrudnione. Pomiędzy rannymi znajduje się jeden z członków paryskiego klubu pływackiego, który jechał na zawody do Berlina i Warszawy. Ma on złamaną nogę.

Berlin, 25 sierpnia. (PAT.) Do godziny 7-mej wieczorem stwierdzono 8 osób zabitych, 17 ciężko i 25 łężej rannych.

Między zabitymi znajduje się kupiec Gruenfeld z Warszawy, którego nazwisko, wedle dziennika „Der Montag“ ma brzmieć Grünstein.

Wśród ciężko rannych znajdują się obywatele polscy, a mianowicie: Rachel, Bejma Bloch, Wiera Pietrasiewicz i Helena Wójcikowska.

Warszawa, 26 sierpnia. (AW). Prawdopodobnie liczba ofiar strasznej katastrofy kolejowej w Buir powiększy się, gdyż z 17 ciężko rannych kilka osób nie da się uratować. Rannych musiano wydobywać z pod gruzów przy pomocy toporów, pił i aparatów tlenowych. Kilku ciężko rannym na miejscu amputowano nogi.

KOLONJA, 26 sierpnia. (PAT.). Oficjalnie poiano do wiadomości, że w ciągu nocy dzisiejszej z pod gruzów pociągu pospiesznego Paryż-Warszawa, który wykoleił się wczoraj pod Dürren, wydobyto zwłoki 4 dalszych ofiar katastrofy, których tożsamość nie mogła być jednak dotychczas ustalona. Maszynista Nordhaus, który odniósł ciężkie obrażenia, zmarł w ciągu dzisiejszej nocy. Ogólna ilość zabitych wynosi obecnie 13 osób. Na podstawie oficjalnego stwierdzenia biuro Wolffa podaje jako powód wykolejenia się pociągu zbyt szybki przejazd zwrotnicy przy wjeździe na stację Buir.

Berlin, 26 sierpnia. (AW). Wobec tego, że pociąg »D 23« uległ katastrofie dyrekcja kolei w KOLONJI uruchomiła pociąg nadzwyczajny KOLONJA-Warszawa, który w 40 minut po katastrofie ruszył w drogę i przybyć miał dziś rano do Warszawy.

Krwawe walki w Palestynie.

Warszawa, 26 sierpnia. Z Jeruzolimy donoszą: Walki między Żydami a Arabami trwają w dalszym ciągu. Po krwawych starciach w Jeruzolimie, walki przeniosły się na prowincję. Wczoraj zanotowano starcie w Hajf-

ie i Tel-Awiw. Kilkanaście osób poniosło śmierć, wiele jest rannych. Władze zarządziły zamknięcie redakcyj wszystkich pism. Samoloty angielskie obrzuciły bombami osady arabskie obok Jeruzolimy.

Listy z Londynu.

Lato angielskie.

(Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej“).

Londyn, w sierpniu 1929.

Narzekanie na pogodę należy do codziennego repertuaru angielskiego. Zwykle uskarżamy się na deszcz, mgłę, wilgoć. Ubiegłej zimy utyskiwaliśmy na niesychane mrozy. Teraz nowe i słuszne utyskiwanie słyhać ze wszystkich stron. Posucha, jakiej nie pamiętają tutaj od kilkudziesięciu lat, daje się we znaki, nietylko tym, którzy cierpią od nadmiaru gorąca, ale zgubnie odbija się na i tak ciężkim tegorocznym położeniu farmera. Wyszły zupełnie pastwiska, zbiór siana zapowiada się katastroficznie, już teraz jest obawa o wystarczającą paszę dla owiec. Produkcja mleka się zmniejsza, a niektórzy rolnicy, by móc dotrzymać swych kontraktów na dostawę mleka, muszą posługiwać się sztuczną paszą. Susza odbija się niekorzystnie i na zbiorze owoców leśnych, zarówno jak i ogrodowych i cierpią znów fabrykanci marmelady.

W Londynie magistrat wydał drastyczne rozporządzenie, zakazujące używania hydrantów przy podlewaniu ogrodów. Jest to wprawdzie oszczędność konieczna, ale jakże smutno odbija się na uroczych ogrodach i ogródkach londyńskich. Jak śmie i najwyższe sfery przestrzegają przepisów, dowodzi stan murawy w ogrodzie Buckingham Palace, gdzie podczas ostatniej garden-party, każdy mógł się po pozółklej i wyschniętej, zwykle lśniący-szmaragdowej trawie przekonać. W ogrodniczy królewscy podpowiadają się nakazom władz.

knący zwykle słońca i ciepła Londyn, teraz chłodu i orzeźwienia nad ukochaną „River“, lub w jednym z rozlicznych kąpielisk nadmorskich. Opatrzność pod tym względem uposażyła Londyńczyków niezwykle bogato. Sama Tamiza jest już źródłem niewyczerpanej radości. Od Richmond począwszy, ciągną się wzdłuż niej letnie domki - łodzie, upstrzone od gódo dołu mnóstwem barwnego kwiecia, gdzie rodziny spędzają week-end, też całe lato. Małe statki parowe liczne rzesze po rzece, ale do

największych przyjemności należą całonocne wycieczki „on a punt“.

Punt, to płaska łódź w rodzaju tratwy, na której kilka osób może wygodnie leżeć, spać i poruszać się. Widać młode pary — on leżący wygodnie na poduszkach, ona — młoda, atletyczna Angielka, długim bosakiem zapuszczanym w głąb, popychająca statek naprzód. W nadbrzeżnych cienistych zakątkach stoją uwiązane liczne „punt“, a niecodzowne angielskie „tea“ pije się bądźto z własnych zapasów na łodzi, bądźto w jednym z licznych uroczych ogródków, gdzie „tea“ oznacza i jajka i miód i doskonałą marmeladę, sandwicze z sałatkami i inne przysmaki.

Exodus nad morze jest ciągły. Jadą na dłuższy pobyt rodziny, jadą na week-end mężowie i inni, żądni bodaj dwudniowego wytchnienia, jadą na kilka godzin ci, którzy więcej czasu nie posiadają. Southend-on-sea to półgodzinna wycieczka koleją. Dalej Worthington, Bognor, Brighton i uroczą wyspę Wight, o klimacie prawie że południowym, cudownej roślinności, malowniczych krajobrazach. Sławna ze swoich corocznych regat w Coves, posiada w Carisbrook historyczne pamiątki i zamek, dzikie rozpadliny „chines“ i szereg miejscowości kąpielowych, jak Ventnor, Shanklin, Sandown, etc., z których każda ma swoje charakterystyczne cechy. Na plażach panuje tam niezwykła wesołość, zupełnie odmienna od wesołości w fashionable, miejscowościach nadmorskich kontynentu. Bawi tu przeważnie middle-class, mieszczaństwo, średni stan i zarówno zabawy, jak stroje i nastroje przystosowane są do jego wymogów i zwyczajów. Są wprawdzie i drogie hotele, ale tu przebywają przeważnie obcy. Anglik zamieszkuje albo boarding-house, tańszy, czy też droższy, albo też jeszcze chętniej wynajmuje „apartements“, pokoje umeblowane, których gospodini podejmuje się gotować zakupione codziennie przez lokatorów zapasy. Kąpiele, ja-

zdy na osiołkach, konkursy piękności, wyścigi dziecięce i inne sporty, oraz trupy wędrownych aktorów, Punch i Judy, teatr marionetek zadowolają tę niezsutą publiczność.

Jak się dziecinnie bawią Anglicy, dowiadujemy się n. p. z listu p. Samuel Pickard do „Daily Mail“, w którym opowiada o „najlepszym zajęciu“, jakie miał dotychczas w swoim życiu. P. Pickard „pracuje“ w Maragate, popularnej miejscowości nadmorskiej, gdzie przeważnie przebywają najskromniejsze sfery, robotnicy, przekupnie, do-

zorca domowi, pracownicy sklepowi ze swoimi rodzinami. „Praca“ p. Pickard polega na siedzeniu nad „duckingpond“ (stawem zanurzeń) na desce, nad którą umieszczony jest cel. Ile razy ktoś, zapłaciwszy pensa, trafi do celu, ma prawo strącić p. Pickard w pełnym ubraniu do wody. Zdarza się to i 70 razy dziennie, p. Pickard kąpie się i, co dziwniejsze, cieszy go to zajęcie, cieszy go śmiech publiczności i twierdzi, że nie porzuci tej pracy, jak długo trwa sezon. Bys.

Ile kosztuje reklama?

Reklamy reklamować nie trzeba. Nad kwestją, czy jakieś przedsiębiorstwo potrzebuje reklamy, dziś się już właściwie nie dyskutuje. Jej konieczność stwierdziły zgodnie praktyczne doświadczenia oraz gospodarzo statystyczne badania. Dlatego też otwarty przed kilku dniami w Berlinie światowy kongres reklamy nie miał bynajmniej na celu rozbudzić zainteresowanie dla reklamy a jedynie skupić fachowców całego świata, by pogłębili i wymienili między sobą swoje wiadomości o reklamie. Reklama jest dziś potęgą a jej pionierzy, przemysłni przedsiębiorcy i sprytni technicy stanowią jeden z najpoważniejszych czynników gospodarczych.

Ongiś pokutował w ekonomii pogląd o nieproduktywności reklamy, twierdzono, że przecież reklama nie jest w stanie powiększyć bogactwa narodowego. To prawda, ale ona właśnie tworzy w umysłach ludzkich nowe pożądanja, toruje drogę postępowi, wprowadza na rynek coraz to inne zdobycze wytwórczości i w ten sposób staje się potężną dźwignią rozwoju przemysłu i handlu.

Ile jednak kosztuje reklama?

Otóż w tym kierunku posiadamy wskutek badań, przeprowadzonych w ostatnich latach zupełnie szczegółowe dane, dokładniejsze nawet, niż o wynikach samej reklamy, które z trudem jedynie dają się ująć w cyfry statystyczne, nie zawsze zresztą ścisłe. Stwierdzono przy tem, że koszty te są bezwzględnie mniejsze, niż się powszechnie sądzi. Tak np. ogólne koszty reklamy w Niemczech wynoszą wedle

ostatnich obliczeń niemieckiego Instytutu do badania konjunktur około jednego miljarda marek rocznie a więc nieco mniej niż 2% niemieckiego dochodu narodowego. Z tego około połowa przypada na handel detaliczny, jedna trzecia na przemysł a reszta na handel wielki, rzemiosło, banki i zakłady ubezpieczeń.

W obrębie poszczególnych gałęzi kosztu reklamy przedstawiają się rozmaicie. W handlu detalicznym wynosi ona przeciętnie 1 i trzy czwarte do 2 procent obrotu, w przemyśle pół procent, w wielkim handlu i rzemiosle 0.1 procent. W handlu detalicznym największe koszty reklamy ponoszą handle towarów luksusowych (3 procent); handle meblami 2.5 proc., odzieżą 2 proc., artykułami żywności 1 procent.

Te wszystkie sumy stoją jednak znacznie poniżej kwot, kalkulowanych na reklamę w przedsiębiorczej Ameryce. Sklepy konfekcji męskiej przeznaczają tam na reklamę 4.1 proc., konfekcji damskiej 3.1 proc., sklepy meblowe 3.7 proc. Fachowcy zastanawiają się nad tem, w jakich momentach należy wzmocnić reklamę. Dawniej trzymano się zasady: w chwilach ciężkich operować jak najsilniej reklamą, w chwilach dobrych jest ona zbyteczną. Dziś wykazało doświadczenie, że nietylko w ciężkich czasach może reklama spowodować ożywienie ale właśnie w momentach najlepszej konjunktury staje się ona bodźcem do dalszego rozwoju. Bul.

Oceanem, rzeką, ładem.

Pan Lepecki ma w sobie żyłkę zapamiętałego podróżnika; podróżnika, łączącego w sobie egoizm podróżowania i chłonięcia wrażeń z altruizmem dzielenia się wrażeniami z tymi, którzy na zamorską podróż nie mogą się zdobyć, a którzy jednak łakną wrażeń choćby pośrednich, choćby z drugiej ręki. Pan Lepecki ma w obu tych kierunkach bogatą przeszłość za sobą. Najedździł się wiele po świecie, przeważnie po południowej Ameryce i północnej Afryce i obdarzył nas wcale pożądaną liczbą książek (sam znam bodaj czy nie kilkanaście jego utworów).

Ostatnia książka p. Lepeckiego^{*)} jest pamiętnikiem z podróży po południowej Ameryce, która szczególnie ciągnie autora, pamiętnikiem bystrego obserwatora i sympatycznego narratora, rozmiłowanego w podróżowaniu, patrzeniu i gawędziarstwie. Książka tem cenniejsza, że poza krajem, przyrodą i ludźmi podglądał autor stosunki polityczne i społeczne, dostrzegł kilka ciekawych rysów emigracji polskiej, zwrócił uwagę na szereg dotyczących jej problemów. Cenna i z tego powodu, że autor wybrał się w podróż po rozczytaniu się w literaturze odnoszącej się do zwiedzanych krajów. Stąd znajduje czytelnik w książce także niejedną ciekawą fragment z historii danego kraju.

Otwierają książkę z żywym humorem opisywane przygotowania do podróży, kłopoty paszportowe w kraju, dobór towarzyszy podróży, następnie podróz przez Europę, wiodącą poprzez Wiedeń, Zurych, Paryż i Cherbourg, gdzie wsiadł na holenderski statek „Zelandja“, który miał naszego eksploratora przeprowadzić za ocean. Statek zatrzymywał się w portach portugalskich i hiszpańskich, czemu zawdzięczamy kilka miłych kart z tych krajów. Barwnie odmalowane życie na płynącym okręcie.

Pierwszym etapem podróży była stolica Brazylii, Rio de Janeiro. Miasto to zaimponowało autorowi. Nie znajdziesz w nim śladu, któryby wskazywał, że jest ono stolicą państwa, posiadającego niezmiernie obszary niezbadanych dżungli, zaludnionych przez Indian i dzikie zwierzęta. Jest to miasto wybudowane według wzorów europejskich a raczej północno-amerykańskich, z ludnością większą od Warszawy, z ulicami równymi, z olbrzymim ruchem samochodowym, starannie regulowanym przez policję i elegancką publicznością, chodzącą w ubraniach kroju paryskiego. Egzotyizmu trzeba się doszukiwać w oczach, gorejących dziwnym, niespotykanym w starych krajach ogniem, w cerze śniadej, spalonej słońcem i swobodzie w obejściu,

znamionującej narody wolnej Ameryki. Liczni murzyni i niezliczeni mulaci podkreślają swą obecnością dobitnie, że to nie Europa a nowy ład.

Zatrzymał się następnie p. Lepecki w Buenos Aires. Argentyna zrobiła na nim wrażenie państwa militarystycznego. W Buenos Aires spotykał na każdym kroku oficerów, żołnierzy i oddziały wojskowe. Cały kraj w swoich dalszych, mało zaludnionych stronach pokryty jest siecią fortów a raczej blokhauzów, kiedyś może potrzebnych lecz dzisiaj stanowiących kosztowny przeżytek.

Na specjalną uwagę a nawet prawdziwy podziw zasługuje prasa. Olbrzymie dzienniki podają tak wyczerpujące wiadomości o każdym zdarzeniu w całym państwie, że są istotnie prawdziwym jego zwierciadłem. Dzienniki wydają dziennie po sto i więcej stron duku a są takie, które ukazują się sześć razy dziennie.

Już od wielu lat tak się tam ułożyły stosunki, że przybywający do Argentyny Żyd, Litwin, Białorusin lub Ukraińiec a obecnie nawet Rosjanin, zapytany o narodowość, odpowiada: „soy Polaco“. I pomimo tego, że żadnemu z tych ludzi nie przyjdzie nawet na myśl zapierać się swej narodowości w starym kraju, w Argentynie twierdzą uparcie: „jestem Polakiem“. Gdy autor pewnego razu zapytał Rusina, dlaczego nazywa się wobec władz argentyńskich Polakiem, aczkolwiek po polsku mówi niechętnie, dziecko posyła do ruskiej szkoły i jest zagorzałym niepodległościowcem ukraińskim, usłyszał odpowiedź: — „Bo to „lepiej wychodzi“.

Życie polskie w Buenos Aires tętni bardzo słabo. Istnieje wprawdzie towarzystwo „Wolna Polska“ i jest polski kościółek, jednak kolonja nie zdobyła się na własną szkołę. Obecnie panują takie stosunki, że dzieci nawet najlepszych Polaków mówią w domu po hiszpańsku a gdy które zna język polski, to zwykle słabo.

Bardzo dużą kolonję w Buenos Aires, o wiele licniejszą od polskiej, stanowią Żydzi. Sami twierdzą o sobie, że jest ich tu 80.000. Istnieje wśród nich spora grupa Żydów polskich, posiadająca własny związek, sympatyzująca z Polakami i polską placówką dyplomatyczną - konsularną. Odgrywają oni nietylko w handlu poważną rolę, ale posiadają pewne wpływy w kolach politycznych.

Odbył podróżnik bajeczną wycieczkę statkiem, rzeką Rio Parana. W jednym miejscu przybił do lądu i tu przeżył prawdziwą robinzonowską przygodę. Wynajawszy małą łódź rybacką, puścił się sam rzeką i kiedy już zmrok zapadał, napotkał na drobnej wysepce, zarośniętej szczelnie lasem. Postanowił tu przenocować i ewentualnie zatrzymać się pewien czas. Wątpił swój stateczek umocował do nadbrzeżnych krzaków i spędził noc w głębi lasu. Gdy o świcie postanowił opuścić niegościnną wyspę, ku swemu zdumieniu i przerażeniu nie znalazł kądziw miejscu, w którym ją zostawił; widocznie odcepila się i popłynęła z biegiem wody. Został na wyspce bez łodzi, dachu nad głową, a co najważniejsze, w odległości wielu kilometrów od najbliższej chaty człowieka mniej więcej cywilizowanego.

*) M. B. Lepecki: „Oceanem, rzeką, ładem“. Przygody z podróży po Argentynie. Towarzystwo wydawnicze „Rój“, Warszawa.

Święto miast polskich.

Komisja prasowa Święta miast polskich komunikuje: W sobotę w t. zw. Czarnej kamienicy, tj. w Muzeum Narodowym im. króla Jana III. zebrała się komisja artystyczna komitetu organizacyjnego święta miast polskich celem ustalenia programu uroczystości. Obecni byli: pp. Wygrzywański, prof. Harland, prof. Fedorski, starosta Frankowski, dyr. Badecki, dyr. Kozłowski, dyr. Lityński, dyr. Zaremba, inż. architekt Awin, dyr. Targów Wschodnich dr. Grossman, mjr. Labęcki, dekorator Teatrów miejskich Balk, Kurczyński i in., jako delegat komisji prasowej obecny był red. Bratkowski. Sekretarował p. A. Sigmond.

Po wstępnej przemówieniu przewodniczącego komisji dra Czołowskiego rozwinęła się ożywiona dyskusja, w której niemal wszyscy obecni zabierali głos, wyrażając swe poglądy i doradzając do wspianego wieńca pomysłów nowe projekty. W rezultacie przedyskutowano projekt dyr. Badeckiego, uzupełniony w toku dyskusji przez poszczególnych uczestników obrad i ujęty w konkretną formę przez dyr. Czołowskiego. Ustalono etapami punkty wspianego zapowiadającego się programu, na który złożą się grupy historyczne starego Lwowa w specjalnie na ten cel zamówionych strojach. Pod uwagę brany jest okres z końca XVI i początku XVII wieku. Stroje zostaną uszyte w pracowni krawieckiej Teatru Wielkiego, której kierownikiem jest nieoceniony kostiumolog p. Walenta. Wzorów dostarczy specjalna komisja, którą tworzą Wygrzywański, dyr. Czołowski, prof. Harland, dyr. Zaremba, p. Kurczyński, dyr. Badecki i p. Balk. Postacie historyczne odtworzą artyści Teatrów miejskich w otoczeniu specjalnie zaangażowanych statystów.

Prace postępują szybko napróżd wśród zapału i twórczego nastroju. Należy mieć zatem nadzieję, że dzień 8 września pozostanie na długo w pamięci uczestników Święta miast polskich, a szczególnie mieszkańców Lwowa.

*

Celem porbuzumienia się lwowskiego Komitetu organizacyjnego „Święta miast” z przedstawicielami miast południowo-wschodnich, odbyła się wczoraj o godz. 11-tej przedpołudniem w sali ratuszowej wspólna konferencja, przy licznych udziałach burmistrzów i delegatów miast, oraz reprezentantów władz z Wojew. Gołuchowskim na czele, reprezentantów instytucji kulturalnych, prasy i obywatelstwa. Zebranie zagał r. Frankowski, poczem dyr. T. W. Grossman przedstawił znaczenie święta i program, ustalony przez Komitet. Następnie przemawiali delegaci miast oraz członkowie komitetu organizacyjnego, poczem na wniosek r. Maksymowicza, poparty przez inż. Feuersteina, uchwalono następującą rezolucję:

„Zebrani w dniu dzisiejszym w sali Rady Miejskiej we Lwowie burmistrz i delegaci miast Województw południowo-wschodnich witają entuzjastycznie inicjatywę urzędzenia w dniu 8 września br. „Święta Miast Polskich”.

Uznając jej doniosłość narodową, kulturalną i gospodarczą, zgłaszają udział miast przez siebie reprezentowanych i zwracają się z gorącym apelem do innych miast o jaknajsilniejsze poparcie tej myśli i przyspieszenie prac przygotowawczych; wyłaniają przytem Komitet stale we Lwowie urzędujący przy przydzium miasta Lwowa, do którego wszystkie informacje zwracać należy i który radą i pomocą organizacyjną każdemu z miast służyć będzie”.

Po uchwaleniu tej rezolucji, odbyła się jeszcze dodatkowa konferencja, na której uchwalono, celem szybkiego porozumienia, przeprowadzić w dniu

dzisiejszym rozmowy telefoniczne ze wszystkimi miastami zaproszonymi do udziału, a nadto wystać listowną odezwę w następującej osnowie:

„Komitet Organizacyjny „Święta Miast Polskich” zwraca się do P. T. Reprezentacyj Miast i Miasteczek wymienionych Województw z gorącym wezwaniem o wzięcie udziału w tem święcie”.

Chcąc ułatwić każdemu z miast i miasteczek udział w tem święcie i dla zadokumentowania łączności, Komitet uważa, że bezwzględny obowiązekiem każdej Reprezentacji powinno być uczestnictwo przynajmniej w formie liczniejszej delegacji.

W braku strojów narodowych P. T. Delegacji udział wzięć mogą w strojach zwykłych.

Każda Delegacja przywieść ze sobą winną na dzień 8 września br. herb swego miasta, namalowany dwustronnie na tarczy 50 cm. wysokości, 40 cm. szerokiej, z nazwą miasta, umieszczoną pod tarczą na osobnej wąskiej tabliczce, osadzony na drzewcu z i pół m. długości.

Bolszewickie „Jamboree”.

Tytułem niejako odtrutki na „burżazyjne” harcercie „Jamboree”, urządzane niedawno w Birkenhead, w Anglii, rozpoczął się w Moskwie dnia 18 sierpnia zjazd sowieckich skautów, zwanych pionierami, a stojących pod kontrolą partji komunistycznej. Pionierzy mają dopełnić z czasem kadry rosyjskich komunistów.

Zjechało się do Moskwy kilkanaście tysięcy pionierów. Specjalny komitet kwaterekowy dostarczył 6.800 łóżek polowych do obozowisk okalających Moskwę. Oprócz tego część pionierów-delegatów zakwaterowała się w mieście. W sowieckim „Jamboree” biorą udział również pionierzy moskiewscy i szereg delegatów zachodnioeuropejskich pionierskich organizacji. Delegatów z zagranicy jest jednak niewiele, zato pokaźna liczba przyjechała z południowego wschodu ZSSR.

Na otwarciu „Wszeczwiązkowego

Wściekłość Bismarcka.

W tych dniach ukazały się drukiem „Wspomnienia o Bismarcku” znanego wydawcy niemieckiego Brockhaus, który od r. 1871 do r. 1878 był posłem do Reichstagu i zaliczał się do koła najbliższych przyjaciół „żelaznego kanclerza”. Między innymi opowiada Brockhaus o ostrem starciu, jakie miało miejsce na jednym z posiedzeń parlamentu niemieckiego między Bismarckiem, a hr. Ballerstemem, przywódca niemieckiej partji katolickiej i prezesem Landtagu pruskiego. Starcie to o mały włos nie zakończyło się rozlewem krwi. 13 lipca 1874 r. zrobił zamach na życie Bismarcka niejaki Kullmann. Zamach się nie udał, bo Kullmann wskutek niedopatrzania strzelał ślepym nabojem. Sprawa zamachu stała się niebawem przedmiotem rozpraw w Reichstagu. Bismarck wstąpił na trybunę i wręcz oskarżył partję katolicką o współudział w zamachu. W odpowiedzi na to oskarżenie hr. Ballerstrom podniósł się ze swego miejsca i rzucił Bismarckowi w twarz pogardliwe „pfuj”!

— Gdym to usłyszał — zwierzał się potem Bismarck Brockhausowi — wpadłem w taką wściekłość, że omal nie zabił Ballerstroma. Miałem właśnie

Migawki japońskie.

O Japonji, jej strukturze społecznej i politycznej, przeciętny nasz obywatel ma dość mętne pojęcie. Wyobrażamy ją sobie przeważnie jako kraj idylliczny, w którym pod błękitnym niebem krągły rok kwitną wiśnie i chryzantemy, uroczyste gejsze nie wysiadają z

Delegacje zgrupują się najpóźniej w niedzielę 8 września br. o godz. 9-tej rano na dziedzińcu Ratusza m. Lwowa.

Byłoby pożądanem dla uświetnienia obchodu, gdyby udział ten był połączony z zorganizowaniem pewnej grupy, któraby zobrazowała pewne momenty danego miasta, czy to z jego przeszłości, czy terażniejszości, rozwoju gospodarczego, zwyczajów i obyczajów ludowych okolicy, czy też wreszcie w barwnej reklamie przedsiębiorstw przemysłowych.

Komitet Organizacyjny „Święta Miast Polskich” i miasto Lwów liczą, że w interesie nawiązania tradycji, jakie przez wieki łączyły wszystkie miasta ziem południowo-wschodnich ze Lwowem, nie zabraknie z nich obecnie żadnego na tem święcie.

Pragnąc P. T. Reprezentacjom i Delegacjom zapewnić odpowiednie miejsce w uroczystym pochodzie, oraz ewentualnie kwatery, upraszamy o stanowczą odpowiedź na ręce Komitetu Organizacyjnego „Święta Miast Polskich”, Lwów, Ratusz — Przydzium.

zlotu pionierów” — tak brzmi oficjalna nazwa sowieckiego „Jamboree” — byli obecni wszyscy wybitni sowieccy dygnitarze z komisarzem Rudzutakiem i przełożoną Centralnego biura pionierów, Sewerjanową, na czele. Na otwarciu zjazdu był również obecny Maksym Gorkij.

W pierwszą noc zjazdu zapalono w obozach olbrzymie stosy, symbolizujące „serdeczną przyjaźń pionierów z czerwoną gwardją”. W drugi i trzeci dzień uroczystości zlotowych odbyły się ćwiczenia lekkoatletyczne i ćwiczenia wojskowe przy współudziale wszystkich rodzajów broni. Kierownictwo ćwiczeń było powierzone zastępcy prezesa rady rewolucyjnej ZSSR., Kamieniewowi.

Wojenne nastroje w Rosji sowieckiej potwierdza w zupełności „antyburżazyjne” Jamboree. C.

przy sobie rewolwer, który policja odebrała Kullmannowi, rewolwer, który stale potem zabierałem ze sobą ilekroć wychodziłem z mojego gabinetu. Czulem się wtedy bezpieczniejszy i pewniejszy przy spotkaniach z ludźmi. Gdy Ballerstrom krzyknął „pfuj!” sięgnąłem ręką do kieszeni, ująłem rewolwer i, nie bacząc na wściekłość, która mnie ogarnęła, z najzimniejszą w świecie krwią odmierzyłem w myśli przestępstwo, dzieląc trybunę od krzesła Ballerstroma. Pomyślałem sobie, że lepiej będzie gdy strzelę w brzuch, a nie w głowę, bo wtedy więcej jest szans, że go trafię. Jeżeli nie strzelił, to niech mi pan wierzy, stało się to tylko dlatego, iż nagle pomyślałem sobie, że bodaj czy nie będzie lepiej, gdy wymierzę Ballerstromowi policzek. A potem gniew minął, zwymyślałem Ballerstroma z trybuny i na tem się skończył cały incydent.

Brockhaus, który znał zapalczywość Bismarcka, zapewnia, że cudem to wtedy Ballerstrom ocalał, a całe imię uratowane zostało od wielkiego skandalu politycznego i od wielkiego nieszczęścia.

(i. s.)

Tymczasem Japonja, dzisiejsza Japonja, jej życie i ustrój, niewiele różni się od państw „zgnitego Zachodu”. Kraj przebiegają dalekobieżne pociągi, dymią fabryki, strajkują robotnicy, demonstrowają komuniści, sensację wywołują „panamy”; przez szeroki ogół obojętnie są przyjmowane częste przesilenia gabinetowe. Słowem, rzeczywistość dnia codziennego, podobna do rzeczywistości w każdym innym „normalnym” kraju europejskim.

Czyżby? — pomyśli czytelnik. Oto parę przykładów.

W pierwszych dniach lipca r. Japonja przeżywała kryzys gabinetowy. Premier Tanaka wręczył cesarzowi dymisję, która została przyjęta. Cesarz powierzył ster rządów prezesowi innego stronnictwa (jak w Europie) — p. Juko Hamaguchi. Powód kryzysu? Trudności ekonomiczne, intrygi, świątwa, świątewka... Główną przyczyną upadku premiera Tanaki była sprawa, głośna w swoim czasie, zabójstwa słynnego generała chińskiego Tchang-Tso-Lina. Ze śmierć b. dyktatora Mandżurji nie nastąpiła bez wiedzy i woli rządu japońskiego, nie ulega wątpliwości. Ale widocznie, nie dość przezornie to przeprowadzono, bowiem premier musiał się gęsto tłumaczyć i nie wytłumaczył się...

Z drugiej znów strony — rząd nie dość energicznie przeciwstawiał się komunizmowi, który ostatnimi czasy wykazuje w Japonji znaczną aktywność, zwłaszcza wśród młodzieży uniwersyteckiej.

Charakterystyczny obrazek: w Tokio odbywało się zebranie grupy studentów koreańskich, którzy zorganizowali zawody ateistyczne, zebrań funduszy na głodnych w... Na zebranie wkroczyła grupa koreańskich robotników (radykałnych), którzy uważali ten sposób zapobiegania głodowi za niegodny. Wywiązała się bójka, w wyniku której jeden ze studentów został zabity, pięciu innych odniosło rany. Jedną z tych grup były to komuniści, druga — anarchiści. Polipja, arestowania, sąd...

A teraz odwrotna strona „medalu” rzeczywistości japońskiej: w roku zeszłym, podczas jednej z oficjalnych podróży cesarza, 28-letni rybak Narumi usiłował wręczyć osobiście cesarzowi jakąś prośbę, dotyczącą jego nędznej osoby. Śmiałek, który chciał władzy spojrzeć w twarz, został obecnie skazany na 6 miesięcy więzienia. Ten wyrok jest w stylu wschodnim. P.

Nowy sposób łowienia wielorybów.

Pomimo stwierdzonego faktu, że liczba wielorybów zmniejsza się szybko we wszystkich oceanach świata wskutek coraz bardziej ulepszonych sposobów łowienia tych olbrzymich ssaków morskich, umysł ludzki nie przestaje pracować nad wynalezieniem jeszcze doskonalszych i szybszych sposobów zabijania tak zyskowej zwierzyny.

Oto jeden z inżynierów norweskich wynalazł harpun elektryczny, działający w ten sposób, że choćby najlżej ranione nim zwierzę zabijane jest natychmiast przez bardzo silny prąd elektryczny, gdy tymczasem poprzednio zdarzało się niemal zawsze, iż choćby harpun utkwiał nawet głęboko w ciele wieloryba, olbrzymie zwierzę ciągnęło jeszcze długo za sobą linę harpunu i łódź, do której lina była uwiązana, narażając na mitręę i na niebezpieczeństwo załogę łodzi.

Podczas prób, dokonywanych niedawno z nowym harpunem na wodach wysp Faroer, trafione nim trzy wieloryby zabite były na miejscu.

Jak obliczają, wskutek tego wynalazku liczbę łowców wielorybów będzie można zmniejszyć o połowę, osiągając przytem większe, niż dotychczas, zyski z polowania.

IX. Targi Wschodnie.

Ulgi przejazdowe na kolejach zagranicznych.

Na podstawie ulg przyznanych w całym szeregu państw przez władze centralne, zagraniczni uczestnicy IX. Targów Wschodnich korzystają ze zniżek od normalnej ceny biletów jazdy przy użyciu wszelkiego rodzaju pociągów (prócz luksusowych) na wszystkich liniach kolejowych w Austrii, Czechosłowacji, Jugosławii, Rumunii i na Węgrzech. W szczególności karta stałego wstępu na Targi Wschodnie nabyta w miejscu wyjazdu, upoważnia posiadacza do korzystania

na kolejach austriackich z 25%-owej zniżki w obie strony, czechosłowackich z 30%-owej zniżki w obie strony, na kolejach jugosłowiańskich i rumuńskich z 50%-owej zniżki w drodze powrotnej, zaś na kolejach węgierskich z 30%-owej zniżki w obie strony. Analogiczne zniżki przysługują również wszystkim uczestnikom Targów Wschodnich w przejeździe przez terytoria dotyczących państw z innych krajów.

Udział wielkiego przemysłu górnośląskiego.

W ostatnich tygodniach przejawia się w sferach przemysłowych na całej linii zasadnicza zmiana frontu wobec tegorocznej kampanii Targów Wschodnich. Z głównych ośrodków krajowej wytwórczości napływają coraz liczniej zgłoszenia wystawców do udziału. Coraz częściej podnoszą się z wielu stron głosy fachowych i kompetentnych osób za koniecznością wydatnego obesłania IX Targów Wschodnich ekspozycjami krajowej produkcji. Szala opinii publicznej przechyliła się stanowczo na rzecz doprowadzenia do pomyślnego skutku podjętej we Lwowie akcji, co jeszcze raz świadczy dobitnie o słuszności stanowiska tych czynników, które wbrew pesymistycznym i niechętnym początkowo tendencjom niektórych kół, z właściwym zrozumieniem potrzeb życia gospodarstwa i trafną oceną sytuacji, ani na chwilę nie zawahały się w pracy nad zorganizowaniem tej imprezy i z całą energią zabrały się do dzieła. Jednym z aktualnych objawów przełomowego zwrotu, jaki zaznacza się w opinii, jest pismo, które dyrekcja Spółki Akcyjnej „Huta Pokoju”, należącej do najpotężniejszych instytucji przemysłowych na Górnym Śląsku ostatnio wystosowała do Zarządu T. W., a które ze względu na jego wysoce charakterystyczną i znamioną treść; poniżej w całości bez dalszych komentarzy przytaczamy.

„Jak WPańom wiadomo, przemysł górnośląski poniósł poważne ofiary na rzecz P. W. K. w Poznaniu. W ofiarach tych, które znalazły wy-

raz w pierwszym rzędzie w okazałej subwencji udzielonej P. W. K., następnie w urządzaniu grupowych pokazów w hali ciężkiego przemysłu, a w końcu w wyposażeniu własnych stoisk, które pochłonęło długi okres mierzalnej i kosztownej pracy, Spółka nasza, reprezentująca jeden z najważniejszych koncernów przemysłowych na Górnym Śląsku, wzięła wybitny udział.

Nie ulega wątpliwości, że w dziedzinie reklamy i zaznajomienia szerokich mas ludności z produkcją naszych zakładów osiągnęliśmy dzięki P. W. K. maksimum tego, co w dotychczasowych warunkach w tej dziedzinie można było osiągnąć.

Byłoby zatem rzeczą naturalną, gdybyśmy wobec wyżej przytoczonych okoliczności nad propozycją wzięcia udziału w tegorocznych Targach Wschodnich przeszli do porządku dziennego, tem więcej, że obecne koniunktury zgoła nie uzasadniają wydatków nie leżących bezpośrednio w interesie produkcji.

Biorąc jednak pod uwagę odmienność od P. W. K. charakter Targów Wschodnich, oraz bezprzecnie dodatnią rolę, jaką od szeregu lat odgrywają w życiu gospodarczym kraju, a w szczególności jego wschodnio-południowych połaci, która ze względu na własne zagadnienie gospodarcze oraz jako naturalny pośrednik w stosunkach z najbliższymi sąsiadami, winna skupiać stale nieustannie uwagę czynników gospodarczych wszystkich dzielnic, a wreszcie ceniąc wysoko tak

rzadką w naszych warunkach wytrwałość i ufność, które cechują działalność Zarządu Targów Wschodnich, szczególnie w bieżącym roku, wobec konkurencji P. W. K. w Poznaniu wyjątkowo trudnym, postanowiliśmy poprzeć Zarząd w Jego usiłowaniach i wziąć udział w tegorocznych Targach Wschodnich.

Donosząc WPańom o tem z prawdziwą przyjemnością, prosimy o łaskawe odwrotne nadesłanie nam konkretnych propozycji co do miejsca na urządzenie naszego stoiska i zaznaczymy przytem, że zadowolimy się taką samą przestrzenią, jak w roku ubiegłym. Byłoby jednak naszym życzeniem, żeby stoisko było dostępniejsze dla dostawy eksponatów oraz znajdowało się w sąsiedztwie poważniejszych przedsiębiorstw niż to miało miejsce w roku ubiegłym.

Skarb Inkasów.

Sztuka peruwiańska, sztuka kraju Inkasów, odkrytego w r. 1531 przez Hiszpana Pizarra, jest obecnie przedmiotem zainteresowań świata i naukowego i handlowego. Na rynku paryskim ceny peruwiańskich dzieł sztuki poszły w górę 10, a nawet 20 razy. Naobfity zbiór peruwiańskich dzieł sztuki znajduje się w Berlinie. Na podstawie tych zbiorów ogłosił w tych dniach prof. Maks Schmidt dzieło o sztuce i kulturze Peru, w którym opisuje również dzieje inwazji hiszpańskiej i początek emigracji skarbów peruwiańskich z Ameryki do Europy.

Atahualpa, władca Peru, wiedział o tem, że Hiszpan Pizarro z oddziałem 168 ludzi znajduje się koło miasta Caxamarca. Atahualpa pokonał właśnie wtedy swego brata i zdobył jego stolicę. Oczekiwał jednak bezczynnym przybycia obcych, nie przygotowując się do oporu. Obcych było tak mało a Inkas w obozie swoim miał 40 tysięcy ludzi. Wobec tego czekał na przybycie obcych z wielką ciekawością, niespodziewając się niebezpieczeństwa. Wielokrotnie wysyłał do Hiszpanów posłów z darami i kazał im oświadczyć, że oczekuje ich w Caxamarca.

Hiszpanie przybyli do miasta a na zaproszenie Pizarra Atahualpa w złożej lektyce z licznym orszakiem, zgoła bez broni, przybył na plac główny w Caxamarca. W momencie tym przystąpił do niego dominikanin Wincenty de Valverde z krzyżem i brawiarzem, aby go zapoznać z zasadami wiary chrześcijańskiej. Równocześnie uzbrojeni Hiszpanie rzucili się na bezbronnych gości i poczęli ich mordować, a władcę Peru wzięli do niewoli.

Na drugi dzień wojsko, pozbawione wodza, poszło w rozsypkę. Drobną garstką awanturników zadała śmiertel-

ny cios potężnemu państwu. Ludność nie bronila się wcale, a Hiszpanie mordowali i plondrowali pod pozorem, że chcą szerzyć religię chrześcijańską.

Uwięziony w towarzystwie żon swoich i świty Atahualpa nie tracił przecież nadziei, że uda mu się odzyskać wolność. Poznawszy chciwość Hiszpanów obiecał im, że komnatę długości 7 mtr., a szerokości 5 mtr., w której przebywał, wypełni do wysokości człowieka złotem i cennymi przedmiotami. Mimo, że znajdował się w niewoli, rządził dalej swoim krajem. Na jego rozkaz, ze świątyn słońca przynoszono Hiszpanom drogocenne skarby, a na jego polecenie wysłannicy Pizarra nie nagabywani przez nikogo, mogli się obracać po kraju.

Okup był złożony, lecz mimo to Pizarro nie zamierzał wrócić jeńcowi swojemu obiecaną wolności, lecz wytoczył mu skargę, w której zarzucił mu bałwochwalstwo i cudzołóstwo. Zapadł wyrok głoszący, że władca Peru ma spłonąć na stosie na placu w Caxamarca. Na przedstawienia dominikanina Valverde przyjął Atahualpa chrześcijaństwo. W zamian za to, a raczej śmierci na stosie zamieniono śmierć przez uduszenie.

Pozbawiony się w ten sposób Peru, poczęli Hiszpanie posuwać ku stolicy kraju Cuzco. Lecz po drodze natknęli się po raz pierwszy na opór i ponieśli dość znaczne straty. Lecz skutek wewnętrznej niezgody wśród Peruwiańczyków, Hiszpanie w krótkim czasie opanowali państwo, oddali je w protektorat królowi hiszpańskiemu i przy pomocy części Peruwiańczyków, która poddała się pod ich władzę, pokonali resztę, broniącą do ostatka wolności swego kraju.

(w.)

ARMSTRONG LIVINGSTONE. 62)

Wbrew oczywistości.

Orzeczenie lekarza przyniosło mu wielką ulgę i sprawiło, że niemal wesoło zabrał się do pracy. Jimmy musiał wpaść na jakiś niewypowiedziane ważny ślad — to było pewne — powie wszystko, gdy odzyska przytomność — niemniej detektyw wiedział, że rozwiązanie problemu jest jeszcze dalekie, jakkolwiek anonimowy list i ostatni napad świadczyły, że jest na dobrej drodze i że robi duże postępy.

Pokazał Krechowi odciski stóp, które zauważył na ścieżce. Były to bezwątpienia te same ślady, które nabrały w swoim czasie tyle kłopotu sierżantowi Caseyowi. Następnie bez dalszych ceremonij kazał olbrzymowi stanąć na boku, sam zaś ostrożnie na czubkach palców kręcił się po terenie napadu, przekładając odrazu na słowa odczytywane znaki.

— To wszystko jest zupełnie jasne, panie Krech. Oto ślady Jimma, pańskie i moje — wyraźne jak bruzdy brzozy sprężynowej — i człowieka w łatanych butach. — Creighton zapalił cygareto i zamilkł na chwilę, rozglądając się wokół. — Tutaj Jimmy szedł ścieżką wielkimi krokami, ponieważ śpieszył się bardzo. Tędy też szedł ów człowiek, wyprzedzając Jimma. — Na Boga! W dwóch miejscach nawet ślady ich pokrywają się ze sobą. Tutaj opryszek zszedł z wąskiej i prostej ścieżki — Creighton zniknął za nim, lecz gęstym krzakiem — ukrył

się i czekał na Jimma. Widzi pan, panie Krech, że niema mowy o tem, aby to był przypadkowy włóczęga, który szedł za nim. Zwykła zasadzka i kwiata.

— A jednak mogło to być przypadkowe spotkanie, — zaproponował Krech. — Przypuśćmy, że opryszek szedł ścieżką, posłyszał za sobą kroki śpieszącego Jimma. Pomyślał sobie, że trzeba ukryć się i zobaczyć, kto nadchodzi. Może doszedł do wniosku, że Horton wygląda zachęcająco i że warto go obrabować. Sądzę, że dalej odbyło się wszystko według pańskiej hipotezy.

— To, co pan mówi, sprzeciwia się zdrowemu rozsądkowi. Człowiek w łatanych butach popełnił kilka kradzieży w tych okolicach, ale włamywał się zawsze do domów opuszczonych chwilowo przez właścicieli. Dotąd nikt mu nie zarzucał gwałtów i mordów, a pan teraz każe mu popełnić morderstwo na obojętnym przechodniu, po to tylko, by go obrabować. Nonsens!

Zapewne, że nonsens, skoro pan tak powiada. Ja sam wierzę, że napad ten ma głębsze podstawy, niż chęć zwykłego rabunku, biorę jednak pod uwagę wszystkie możliwości.

— Słusznie, Krech. Owszem, niech pan zawsze podetnie mi skrzydła, gdy pan uzna, że daję się zbyt ponosić fantazji.

— Ale te kieszenie Jimma? Czy wypróżnił je jedynie poto, by nas wprowadzić w błąd?

— Upiekł dwie pieczenie przy jed-

nym ogniu. Zapewne, że była to chęć pozostawienia fałszywych poszlak, ale o ile miał zamiar zabić Jimma, by uniemożliwić porozumienie się ze mną, musiał zrewidować jego kieszenie i zabrać wszelkie dowody i notatki.

— Ale skąd wiedział, że Horton dotąd nie udzielił nam żadnych informacji, bodajby przez telefon? A następnie czyżby się targnął na życie człowieka jedynie poto, by wraz z nim pochować w grobie jakieś wątpliwe wiadomości?

— Wiedział o wszystkim! Wiedział, że Jimmy o niczem nas dotąd nie uprzedził i o tem, którądy iść zamierza. Pan powiada, że mógł śledzić go i zobaczyć, iż skręca w las, ale w jaki sposób zatem go wyprzedził i ukrył się za krzakiem?

— Nie wiem, wolę odrazu złożyć broń.

— Ja także nic nie wiem dotąd, ale mogę pozwolić sobie na domysły. Sądzę, że wkrótce będę mógł dowieść ich słuszności.

— Niech mi pan powie, co pan ma na myśli. Mam podcinać panu skrzydła, ale chciałbym jednak widzieć je otwarte do lotu.

— Później, może później! Obecnie musimy posuwać naprzód naszą pracę, póki światło na to pozwala; szczęście, że drzewa nie są zbyt gęste, w przeciwnym razie niebyłoby nam ich zobaczyć. Przyjrzyjmy się teraz śladom człowieka w łatanych butach, w jego powrotnej wędrówce. Chodźmy za nim, choć zgóry musimy się przygotować, że doprowadzą nas one

do ślepego zaułka. O, jest on dość sprytny na to, by sobie wszystko doskonale obmyśleć. Trzymajmy się boku i chodźmy.

Ruszyli z wolną wdół ścieżki w kierunku mostu, położonego za najbliższym skrzyżowaniem dróżki. Właściciel łatanych butów nie starał się maskować swoich kroków, co utwierdziło Creightona w mniemaniu, że był pewny swego. Posuwali się śladem odcisków z wolną w zapadającym zmierzchu wieczornym, aż do małej polanki, wskróś której płynął potok, szemrać wesoło pod mostem z grubych bali.

Było rzeczą naturalną, że ślady na ścieżce stawały się coraz bardziej niewyraźne — pokrywał je bowiem mrok wieczoru, gęstniejący już pod opońką z gałęzi drzew. Dlaczego jednak zniknęły zupełnie po przeciwnej stronie mostu, oświetlonej jeszcze doskonale ostatnimi promieniami zachodu? Co prawda grunt tutaj zmienił się cokolwiek, miękka ziemia ustąpiła miejsca twardemu żwirowi — niemniej i na nim powinny odbić się ślady, tylko nieco mniej wyraźne. Obcas i podeszwy Jimma zostały lekkie odciski, ślady jednak łatanych butów znikły zupełnie, choć Creighton padł na czworaki, by je odszukać.

— Już znaleźliśmy się w ślepym zaułku, jak to przepowiedziałem, — rzekł. — Chodźmy naprzód. Jeżeli nie zboczył z tej ścieżki, to może wpadniemy jeszcze na jego ślad.

(C. d. n.)

Sport.

Polonia Warszawa — Pogoń 2:0 (0:0). Z wszorajszych zawodów nie zdobyła Pogoń znowu ani jednego punktu i dalej pozostanie na ostatnim miejscu. Ponieważ kondycja fizyczna i moralna klubu również zupełnie nie dopisuje, nie należy już liczyć na poprawę. Błędna polityka klubowa lat ostatnich w stosunku do drużyny wy daje teraz swe tragiczne owoce. W tych warunkach nie można już na nie liczyć. Byłoby znacznie lepiej, gdyby obecne kierownictwo klubu zrezygnowało na jakie 2 lata z wszelkich zawodów o punkty i jedynie przez zawody towarzyskie i skupienie nowych graczy doprowadziło do poprawy. Nie wolno lekkomyślnie doprowadzać do ruiny klubu, stojącego jeszcze przed 4 laty na czele klubów polskich.

O samych zawodach trudno coś napisać dobrego, poziom marnej A klasy, kopania piłki bez końca i skutku. W drużynie lwowskiej nie było ani jednego dobrego gracza, obrońcy zaś byli wprost skandaliczni. Drużyna gości w pierwszej kolejce rozgrywek skazana na zagładę, obecnie znacznie się poprawiła i będzie mogła liczyć na utrzymanie się w Lidze. Zawody prowadził wzorowo dr. Lustgarten z Krakowa.

Czarni—Hasmonea (5:0 (4:0)). Łatwe zwycięstwo Czarnych nad słabo grającą Hasmoneą.

Warszawa. Warszawianka—Wisła 3:2.

Poznań. Warta—Ruch 5:0. Warta jest obecnie na pierwszym miejscu w tabeli.

Łódź. Legia—ZKS. 1:1.

POLKI ZWYCIĘZAJĄ LEKKO-ATLETYKI CZESKIE 73,5:32,5.

Król. Huta. Międzypaństwowe spotkanie lekkoatletyczne pań Polska—Czechosłowacja, zakończone zostało zwycięstwem Polek w stosunku 73,5:32,5 pkt.

WYŚCIGI SAMOCHODOWE.

W niedzielę rozegrane zostały na szosie stryjskiej doroczne zawody automobilowe, organizowane przez Małopolski Klub Automobilowy. Zwycięstwo w wyścigu przypadło niespodzianie młodemu kierowcy lwowskiemu Zawidowskiemu, który osiągnął najlepszy czas dnia, bijąc jednocześnie zeszłoroczny rekord toru, pobity poprzednio przez Rippera. W kategorii wozów sportowych sukces przypadł również w udziale członkowi Małopolskiego Klubu Automobilowego Skolimowskiemu na Alfie Romeo, który również poprawił zeszłoroczny rekord Szwarcsztajna w kategorii samochodów sportowych. Niespodzianką natomiast było wycofanie się wyścigu Liefeldta, który wskutek chronicznego defektu świec znowu nie mógł wziąć udziału w wyścigu. Wogóle sezon tegoroczny był dla Liefeldta, wyjątkowo pechowy gdyż doskonały ten kierowca nie odniósł w tym roku zwycięstwa w żadnej z klasycznych polskich imprez. Nie obszedł się również bez wypadku, jednak nie w czasie wyścigu, ale przed nim, mianowicie szofer doskonałego zawodnika lwowskiego Mycielskiego, dostarczając maszynę na start, uszkodził ją poważnie przy zakręcie.

Na pochwałę zasługuje tym razem również organizacja, gdyż cały wyścig odbył się sprawnie i bez większych opóźnień, a porządek na trasie był wzorowy. Tłumy widzów, zgromadzone przy mecie oraz koło krzyżowizn, wskazują na coraz większe zainteresowanie pięknym sportem automobilowym we Lwowie. Bardzo liczny był także zjazd maszyn z innych dzielnic Polski, a mianowicie z Warszawy, z Krakowa, z Łodzi, Poznania i t. p.

Jan Ripper, który jechał jako pierwszy w kategorii wyścigowej, uzyskał

odrazu znakomity czas na 20 km., 8.14,43, co odpowiada przeciętnej 145.622 km. na godzinę. Rekord zeszłoroczny Liefeldta wynosił 130.938 km., to też naogół nie spodziewano się, że czas Rippera zostanie poprawiony, a już w żadnym wypadku nie sądzono że poprawi go Zawidowski, który na wyścigu Tatrzańskim wykazał bardzo słabą formę. Tymczasem Zawidowski, jadąc nadzwyczaj brawurowo i znając doskonale trasę, mija metę w świetnym tempie. Czas Zawidowskiego 7:53,21 odpowiada przeciętnej 152,152 km. i jest nowym znakomitym rekordem toru. Trzecie

miejsce w kategorii wyścigowej zajął Szwarstein w czasie 8:25,08 (przeciętna 142.551).

W kategorii sportowej pierwszy był Skolimowski na Alfie Romeo w czasie 9.23.20 (przeciętna 127.84 na godzinę) przed Maurycym Potockim na Austro-Daimlerze — 10.06.010 (przeciętna 118.782), Sommersteinem na Steyrze — 10.18.08 (przeciętna 116.374), oraz Bogucki na Bugattim—10.53.26. Dalsze miejsca zajęli kolejno Łepkowski na Lancii, Wanicki na Lancii, Stokalski na Chryslerze i Leder na Delage.

Księżniczki krwi na wydaniu.

Wobec poważnego zmniejszenia się liczby tronów w Europie, dorastające księżniczki krwi, oraz ich koronowani rodzice, mają obecnie więcej kłopotu z wyszukaniem odpowiednich kandydatów na mężów. Wprawdzie demokryzacja sięgnęła nawet domów panujących i dwie księżniczki krwi, Mary angielska i Jolanta włoska, poszły za głosem serca i poślubiły „zaledwie” członków arystokracji, księżniczka Mary — lorda Lascelles, a księżniczka Jolanta — hrabiego Calvi di Bergola.

Najświetniejszą „partją” wśród kandydatek jest niewątpliwie następczyni tronu holenderskiego, dwudziestoletnia księżniczka Juljanna. W przyszłym roku królowa Wilhelmina ze swoją jedynaczką zamierza odwiedzić szereg domów panujących, prawdopodobnie więc w czasie tych odwiedzin dojdzie do zaręczyn przyszłej królowej Holandji. Jako kandydatów do tytułu księcia-mażonka wymieniają księcia Jerzego angielskiego, oraz księcia Leopolda sasko-koburskiego. Również nie długo wstąpić ma w związki małżeń-

skie księżniczka Marja Jose belgijska, która podobno od kilku już lat jest zaręczona z następcą tronu włoskiego, księciem Humbertem.

Księżniczkami na wydaniu są dwie siostry księcia Humberta, księżniczki Giovanna i Marja. O rękę pierwszej z nich, odznaczającej się wybitną urodą, zabiegają jednocześnie król Borys bułgarski i niedawno upieczony król albański Achmed Zogu. Ten ostatni podobno napotkał na oporne stanowisko włoskiej rodziny królewskiej i zwrócił swe afekty w stronę księżniczki rumuńskiej Ileany, niewiadomo jednak, czy i tu co wskóra, gdyż małżonka władcy Albanii oprócz innych zalet musi posiadać jeszcze nielada odwagę, by zdecydować się na stały pobyt w burzliwej Albanii.

Serję księżniczek na wydaniu zamykają dwie księżniczki hiszpańskie, Beatrycze i Marja Krystyna, odznaczające się oprócz niepospolitej urody również namiętnem zamiłowaniem do sportów.

SPRAWY GOSPODARCZE.

Sowiecko-amerykańskie stosunki gospodarcze.

Sowiecko - amerykańskie stosunki gospodarcze stanowczo się rozwijają. W maju r. b. minęło pięć lat od założenia Amtorg Trading Corporation, sowieckiej misji handlowej w Stanach Zjednoczonych, tak, iż możemy rozwój tych stosunków badać już na dłuższej przestrzeni czasu.

Łączny obrót handlowy w ciągu tego czasu wynosił 503 miliony dolarów, z czego na import do Rosji przypada 398 milionów, na eksport zaś zaledwie 105 milionów, tak, iż Rosja miała ujemne saldo, wynoszące aż 293 miliony dolarów. Z tego też powodu zmuszona ona była nawet do eksportu złota na pokrycie salda. Obecnie chce Rosja tego uniknąć, zwłaszcza wobec komplikacji, jakie były związane ze wspomnianym transportem (protest Francji) i żąda od Stanów długoterminowych kredytów oraz zwiększenia eksportu sowieckiego.

Rozwój tych stosunków w poszczególnych latach przedstawiał się następująco:

Import do Rosji:

Rok:	W 1000 dol.:
1923/4	43.916
1925/6	48.560
1926/7	71.689
1927/8	91.232

Widzimy tu stały i wyraźny wzrost, który trwa również i w roku 1928/9. Inaczej rzecz się przedstawia, o ile chodzi o eksport z Rosji. Tu mamy następujące cyfry:

Rok:	W 1000 dol.:
1925/6	24.000
1926/7	21.000
1927/8	22.000

Chodzi tu przeważnie o towary mniej wartościowe, jak węgiel, drzewo, grzyby, drób oraz o cenne surowce, jak len, mangan, szczecinę, lekar-

stwa i metale szlachetne. Jest rzeczą wątpliwą, czy uda się Rosji poważnie zwiększyć eksport tych towarów do Stanów, tak, że pozostaje raczej to drugie wyjście, a mianowicie uzyskanie kredytów długoterminowych. Jest to o tyle możliwe, że gros eksportu do Rosji to maszyny i wogóle aparat inwestycyjny, który zaczyna dawać dochody dopiero po pewnym czasie. Inna jest sprawa, czy da się to zastosować również do surowców, które Rosja w wielkiej ilości stamtąd sprowadza. Sam n. p. sowiecki syndykat włókienniczy w czasie od grudnia 1923 roku do maja 1929 zakupił w Stanach surowca (bawełny) na sumę 238 milionów dolarów. Po zerwaniu stosunków z Anglią zaczęła Rosja kupować tam również i kauczuk, kupuje nadto miedź, cynę, chemikalja i niektóre półfabrykaty.

Ostatnio stosunki uległy pewnej ewolucji, do stosunków ekonomicznych między dwoma krajami wprowadzono bowiem pewne novum, niespotykane naogół gdzieindziej. Rosja kupuje w Stanach nie tylko surowce i maszyny, ale niejako i wiedzę techniczno-gospodarczą. Odbywa się to w ten sposób, iż poszczególne trusty sowieckie zawierają umowy, dotyczące pomocy techniczno-gospodarczej zarówno z koncernami, jak wprost z biurami inżynierskimi. Zazwyczaj takie umowy wiążą się z uzyskaniem pożyczki na zakup maszyn i surowca, jak np. u mowa z International General Electric Comp., gdzie pożyczka dochodzi do sumy 26 milionów dolarów. Amerykanom chodzi o to, ażeby udzielając długoterminowych pożyczek inwestycyjnych, mieć nad nimi pewną kontrolę i akcja „pomocy technicznej” jest zamaskowaną formą tej kontroli.

Od roku 1929/30 zaczyna w Rosji obowiązywać nowy pięcioletni plan gospodarczy. Przewiduje on wzmoczone

tempo uprzemysłowienia kraju, między innymi uprzemysłowienia rolnictwa, a więc wzrost zapotrzebowania na aparaty i maszyny. Z drugiej strony Stany Zjednoczone szukają na gwałt rynków zbytu na te własne produkty. Jest więc rzeczą możliwą, iż w związku z tem stosunki gospodarcze tych krajów wejdą w fazę nowego ożywienia. Tem też należy sobie tłumaczyć podróz miliardów i milionów amerykańskich do Moskwy, którzy, mając lokować tam duże sumy na długi okres czasu, chcieliby się osobiście przekonać o tamtejszych stosunkach. Centralnym problemem jest kwestja długoterminowego inwestycyjnego kredytu.

J. B.

Widoki przemysłu samochodowego w Polsce. Powodem niewielkiego stosunkowo rozwoju automobilizmu w Polsce są wyłącznie wysokie ceny wozów. Dlatego też coraz bardziej naglącą staje się sprawa naszej produkcji krajowej. O możliwościach zaś zarobkowych w tym przemyśle świadczą najlepiej dane, dotyczące kosztów cła i przewozu poszczególnych samochodów. Poniżej podajemy ceny najpopularniejszych samochodów w Polsce, zaznaczając w nawiasie oryginalne ceny tych wozów loco fabryka zagraniczna (ceny w dolarach za najbardziej pokupną karetę czterosobową):

Renault 1320.— (700.—), Ford 1340.— (625.—), Chevrolet 1550.— (675.—), Whippet 1550.— (615.—), Rugby 1580.— (625.—), Essex 1595.— (850.—), Chrysler 2000.— (695.—).

Zestawienie to wykazuje, jak ogromne koszty pochłania cło i transport. Jeszcze bardziej jaskrawie przedstawiają się te nieistotne koszty, które klient polski musi nadpłacać, gdy podamy je w procentach w stosunku do faktycznej ceny wozu:

Renault 89%, Essex 98%, Ford 114%, Chevrolet 129%, Whippet 125%, Rugby 153%, Chrysler 188%.

Gdy więc samochód polski nawet nie mógł być tak tanio produkowany, jak np. w Ameryce (choć tania siła robocza u nas odgrywałyby pierwszorzędną rolę), to zważywszy wysokie koszty cła i transportu, polski przemysł samochodowy miałby ogromne widoki rozwoju.

Ubytek trzody chlewnej w Niemczech. Według ostatniego urzędowego spisu zwierząt domowych, przeprowadzonego 1-go czerwca rb., ilość świń w Niemczech wynosi obecnie tyl to 16.800.000 szt., co w stosunku do roku 1928 oznacza ubytek o blisko 4 miliony sztuk, a w stosunku do r. 1913, w którym stan świń wynosił 22.533.393 szt., o przeszło 25%. Ubytek ten jest tembardziej interesujący ze stanowiska teorii ekonomicznej, że równocześnie wzrosło zapotrzebowanie rynku niemieckiego na mięso wieprzowe, import mięsa zagranicznego w ub. r. skurczył się, a nadto spadły znacznie ceny paszy w Niemczech. Zjawisko to należy tłumaczyć pewną rezerwą rolnika niemieckiego, który poniósłszy poważne straty na produkcji świń w r. 1928, obawia się wykorzystać odpowiednio obecnie korzystną dla siebie koniunkturę, a nadto wysokimi cenami prosił do chowu, których mała własność nie jest w stanie zakupić. Ścieśnienie krajowej produkcji trzody spowodowało zwiększony w r. 1929 import mięsa wieprzowego do Niemiec, gdy bowiem w r. 1928 wywóz tego artykułu z Niemiec był wyższy o 6.821 sztuk od przywozu, to w pierwszych 5-ciu miesiący r. b. przywóz wynosił 38.138 sztuk, a wywóz tylko 8.300 sztuk, czyli przywóz był wyższy o 29.838 sztuk.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny,
Dr. MARCELI SZAROTA.

